

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda Öngörülen Düzenlemeler

M. Sait ARCAĞÖK
BÜMKO Daire Başkanı

Bahadır YÖRÜK
Devlet Bütçe Uzman Yrd.

Esin ORAL
Devlet Bütçe Uzman Yrd.

Umut KORKMAZ
Devlet Bütçe Uzman Yrd.

Ülkemizde yıllardır devam eden yapısal reform çabalarının içinde mali yönetim alanındaki reform veya değişim çalışmaları da yer almıştır. Bu çalışmalar "mali yönetim reformu", "kamu harcama yönetiminde reform" veya "bütçe reformu" gibi kavramlarla ifade edilmiştir. Bu çerçevede kamu mali yönetimi ve mali kontrol konusunda sürdürülen çalışmalar son yıllarda hızlandırılmış, bir yandan Avrupa Birliğine üyelik sürecinde mevzuat uyumunun sağlanması ve diğer yandan uluslararası kuruluşlardan dünya bankası ve IMF ile yapılan anlaşmalarla birlikte bu çalışmalar önemli ölçüde sonuçlandırılmıştır.

Bilindiği üzere, kamu mali yönetim sistemimiz 1927 yılında çıkarılan 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu ile düzenlenmiştir. Bu Kanun çok az sayıda değişiklikle bugüne kadar yürürlükte kalmış ve kamu mali yönetimini düzenleyen temel kanun olma niteliğini sürdürmüştür. Söz konusu kanun uygulamada "mali mevzuatımızın anayasası" olarak da adlandırılmıştır.

Kamu mali yönetimi alanındaki çalışmalarda ortaya konulan mevcut mali yönetim sisteminin temel eksiklikleri veya bu sisteme yöneltilen başlıca eleştirileri ana başlıkları ile şu şekilde sıralamak mümkündür.

1. 1927 yılından bu yana kamu mali yönetiminde kamu idarelerinin sayısı, nitelik ve teşkilat yapılarına bağlı olarak önemli değişiklikler meydana gelmiş, ancak mali yönetim sistemimiz ve 1050 sayılı Kanun buna uygun bir değişim yaşama-

mıştır. Diğer taraftan, dünyada kamu mali yönetimi alanında yaşanan önemli gelişmeler sistemimize aktarılmamıştır.

2. Mali yönetim sistemimizin ve bütçenin kapsamı dar kalmıştır. Ülkemizde konsolide bütçeyi oluşturan genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin yanı sıra bunlara bağlı döner sermayeli işletmeler ve fonlar ile mahalli idare bütçeleri ve kanunla kurulan kamu tüzel kişiliğini haiz idarelerin bütçeleri olmak

üzere değişik bütçe türleri bulunmaktadır. Bunlardan sadece genel ve katma bütçeler kanunla yürürlüğe konulmakta, diğer bütçeler ise yetkili idari merciler tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir. Bu bütçelerin uygulama usul ve esasları tabi olunan mevzuat hükümlerine göre önemli farklılıklar arz etmektedir.

3. Bütçe dışı fonlar, görev zararı gibi yarı mali nitelikli işlemler ve benzeri uygulamalar nedeniyle bütçe dışı harcamalar artmıştır.

4. Kalkınma planları ve bütçeler arasındaki bağ kopmuştur. Bütçeler plan ve programlarda öngörülen hedefleri gerçekleştirmekten uzak kalmıştır. Böylece bütçeler, stratejik karar alma aracı olmaktan çıkmıştır.

5. Kamu kaynakları etkin ve verimli bir şekilde kullanılmamaktadır. Etkinlik ve verimlilik arka planda kalmış, mevzuata uygunluk-prosedürlere uygunluk ön plana çıkmıştır.

6. Harcama süreci katı ön kontrol ve vize uygulamalarına tabi tutulmuştur. Bu durum bir yandan zaman kaybına neden olmakta, diğer yandan idareleri bütçe dışı kaynaklara yöneltmektedir.

7. Bütçe sistemi kaynakları, harcamaları, ödenekleri ve uygulama sonuçlarını yöneticilere, karar alıcılara ve

topluma yeterli ve doğru bir şekilde sunacak yapıya sahip değildir.

8. Muhasebe sistemi de kamu gelir ve giderleri konusunda yöneticilere, karar alıcılara ve topluma yeterli ve doğru bilgi sunacak yapıda değildir.

9. Kamu gelir ve giderlerinin denetimi etkin bir şekilde yapılamamaktadır. Sayıştay'ın denetim kapsamı dar kalmıştır.

10. Kamu harcama sürecinde yetki-sorumluluk dengesi iyi kurulmamıştır.

11. Bütçe hazırlama, uygulama ve kontrol sürecinde idarelere yeterli inisiyatif tanınmamıştır.

12. Çağdaş kamu mali yönetim anlayışında hakim olan stratejik planlama, çok yıllık bütçeleme, performans esaslı bütçeleme, hesap verme sorumluluğu, mali saydamlık, etkin iç mali kontrol ilkeleri mali yönetim sistemimizde yer almamaktadır.

Bu eksiklikleri veya eleştirileri gidermeye yönelik çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların sonuçları da dikkate alınarak mali yönetim sistemimizde değişiklik yapmaya yönelik düzenlemelere de gidilmiştir.

Sekizinci beş yıllık kalkınma planında;

-kamusal faaliyet alanı içinde

yer alan ve hizmetin niteliği itibarıyla bütçe ile ilgisi kurulması gereken kamusal harcamaların bütçe içine alınması,

-orta vadeli harcama perspektifine dayanan bütçeler hazırlanması,

-kaynakların stratejik önceliklere göre dağıtılması ve etkin kullanılmasını sağlayacak düzenlemeler yapılması,

-mali saydamlığı sağlayacak mekanizmalar geliştirilmesi,

-muhasebe ve raporlama standartlarının geliştirilmesi,

-siyasi ve yönetsel yetki ve sorumlulukların açık olarak tanımlanması, bu tanım üzerine kurulu bir hesap verme sorumluluğunun geliştirilmesi,

-denetimi sınırlayan düzenlemelerin kaldırılması,

-performans denetimine geçişin sağlanması gibi önlemlere yer verilmiştir.

2001, 2002 ve 2003 yılları programlarında, Türkiye'de Saydamlığın Arttırılması ve Kamuda Etkin Yönetimin Geliştirilmesi Eylem Planına İlişkin Bakanlar Kurulu Prensipteki Kararında, 59 uncu Hükümet Programında, Acil Eylem Planında da benzeri ifade ve yaklaşımlara yer verilmiştir.

Maliye Bakanlığında oluşturulan bir komisyonun çalış-

maları sonucunda Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Taslağı hazırlanmış, komisyon çalışmaları sırasında Avrupa Birliği, Dünya Bankası ve IMF uzmanları ile Başbakanlık, Sayıştay, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığından katılan uzmanlarla görüşmeler yapılmış ve hazırlanan Tasarı 30/07/2002 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir.

Ancak erken genel seçimler nedeniyle söz konusu tasarı Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülemedi.

Kamu mali yönetimi ve kontrol sistemi alanındaki çalışmalar 2003 yılı içinde acil eylem planına uygun olarak hızlandırılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda, ilgili kamu idareleriyle Nisan-Haziran 2003 döneminde çeşitli toplantılar yapılmış ve son şekli verilen tasarı, Temmuz ayında Başbakanlığa gönderilmiş ve Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. Plan ve bütçe komisyonundaki görüşmeler sonucunda komisyon üyelerinin katkılarıyla son şekli verilen tasarı 10.12.2003 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmiş ve Kanun 24.12.2003 tarihli ve 25326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 1050 sayılı Muhasebe

Umumiye Kanununun düzenlediği hususları kapsamakta, ayrıca bu alanda dünyadaki gelişmelere uygun yeni düzenlemeler getirmekte ve ülkemizde 1927 yılından bu yana uygulanmakta olan 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu yürürlükten kaldırmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunuyla;

- Bütçe bütünlüğünün sağlanması,
- Kalkınma planı ile bütçeler arasında sıkı bir bağ kurulması,
- Sağlıklı bir hesap verme mekanizmasının kurulması,
- Harcama sürecinde yetki-sorumluluk dengesinin yeniden kurulması,
- Etkin bir iç mali kontrol sisteminin oluşturulması,
- Kamu mali yönetiminde verimlilik, etkinlik, tutumluluk, hesap verilebilirlik, şeffaflık, çok yıllık bütçeleme gibi çağdaş mali yönetim anlayışının temel ilkelerinin hakim olması amaçlanmıştır.

Avrupa Birliği ve diğer uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu;

- Genel hükümler
- Kamu idare bütçeleri
- Taşınır ve taşınmazlar

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun düzenlediği hususları kapsamakta, ayrıca bu alanda dünyadaki gelişmelere uygun yeni düzenlemeler getirmekte ve ülkemizde 1927 yılından bu yana uygulanmakta olan 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununu yürürlükten kaldırmaktadır.

- Kamu hesapları ve mali istatistikler
- İç kontrol sistemi
- Dış denetim
- Yaptırımlar ve yetkili merciler
- Diğer hükümler
- Yürürlükten kaldırılan hükümler, geçici maddeler ve yürürlük kısımlarından oluşmaktadır.

Bu Kanunla kamu mali yönetimi ve kontrol sistemimizde çok önemli değişiklikler yapılmaktadır. Yapılan değişiklikleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür.

1. Bu kanunla mali yönetimi ve kontrol sistemimizin temel esasları düzenlenmekte, kamu idarelerinin bütçe hazırlama, uygulama ve kontrol işlemlerinin nasıl yapılacağı belirlenmektedir. Kanun, kamu mali yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve mali kontrolü düzenlemektedir.

Kanunun kapsamı uluslararası sınıflandırmalara uygun olarak genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri olarak belirlenmiştir. Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ise merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler olmak üzere üç gruptan oluşmaktadır.

Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri de Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde gösterildiği üzere, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçe kapsamındaki idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumlardır. Ancak düzenleyici ve denetleyici kurumlar, mali özerkliklerinin korunması amacıyla bu Kanunun belirli maddelerine tabi tutulmuştur.

2. Bütçenin kapsamı genişletilmektedir. Mevcut sistemimizde sadece konsolide bütçeyi oluşturan genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerinin bütçeleri Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmaktadır. Bu Kanunla, Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde gösterilen merkezi yönetim kapsamında yer alan toplam (166) idarenin bütçeleri Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu adı altında Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulacaktır. Diğer yandan, Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun ekinde mahalli idarelerin ve sosyal güvenlik kurumlarının bütçe büyüklükleri de meclisin

bilgisine sunulacaktır. Bu düzenlemelerle bütçe birliği ilkesinin gereği yerine getirilmekte, parlamentonun bütçe hakkını eksiksiz olarak kullanması sağlanmaktadır.

3. Bütçe türleri uluslararası standartlara göre yeniden belirlenerek tanımlanmıştır. Bu çerçevede uluslararası karşılaştırmalar yapılabilmesine imkan tanınmıştır. Buna göre genel bütçe, özel bütçe, düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi, sosyal güvenlik kurumu bütçesi ve mahalli idare bütçesi olmak üzere toplam beş bütçe türü olacaktır. Genel bütçe, özel bütçe ve düzenleyici ve denetleyici kurum bütçelerinin toplamı merkezi yönetim bütçesini oluşturacaktır.

4. Planlı bütçeleme süreci çerçevesinde kalkınma planı ile bütçeler arasında sıkı bir bağ kurulmuştur. Kamu idarelerinin kalkınma planı, yıllık programlar ve ekonomik imkanlar çerçevesinde stratejik plan hazırlamaları ve bütçelerini stratejik planlarına dayandırmaları öngörülmüştür. Diğer yandan orta vadeli program ve buna uyumlu orta vadeli mali plan yapılacaktır. Bunlara dayalı olarak hazırlanacak bütçelerde izleyen iki yılın bütçe tahminlerine de yer verilmek suretiyle çok yıllık bütçeleme sistemine geçilmektedir.

5. Stratejik planlama ve performansa dayalı bütçeleme sistemine geçilmektedir. Kamu idarelerinin stratejik plan yapmaları ve bütçelerini bu planlar çerçevesinde hazırlamaları, aynı zamanda performans göstergeleri belirlemeleri ve performans denetimlerinin yapılması sağlanmıştır.

6. Bütçe hazırlama süreci yeniden düzenlenmiştir. Merkezi yönetim bütçe kanununun hazırlanmasından Maliye Bakanlığı sorumlu olup, bu amaçla ilgili kamu idareleri arasında koordinasyonu sağlayacaktır. Merkezi yönetim bütçe kanunu hazırlama süreci Bakanlar Kurulunun Mayıs ayının sonuna kadar toplanarak Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanacak orta vadeli programı kabul etmesiyle başlayacaktır. Orta vadeli programda kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda makro politikalar, ilkeler, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükler yer alır.

Daha sonra Maliye Bakanlığı tarafından orta vadeli mali plan hazırlanacak ve Haziran ayının onbeşine kadar Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanacaktır. Orta vadeli mali planda gelecek üç yıla ilişkin gelir ve gider tahminleri, hedef açık ve borçlanma durumu, kamu idarelerinin ödenek teklif tavanları yer alacaktır.

Orta vadeli program ve orta vadeli mali plan Resmi Gazetede yayımlanacaktır.

Orta vadeli program ve orta vadeli mali plan doğrultusunda bütçe çağrısı ve eki bütçe hazırlama rehberi Maliye Bakanlığınca, yatırım genelgesi ve eki yatırım programı hazırlama rehberi Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanacak ve Haziran ayının sonuna kadar Resmi Gazetede yayımlanacaktır.

Kamu idareleri stratejik planları ve bütçe hazırlama rehberinde yer alan esaslar çerçevesinde bütçe gelir ve gider tekliflerini gerekçeli olarak hazırlayacak ve Temmuz ayı sonuna kadar Maliye Bakanlığına gönderecektir.

Makroekonomik göstergeler ve bütçe büyüklükleri en geç Ekim ayının ilk haftası içinde Yüksek Planlama Kurulunda görüşülerek karara bağlanacak ve Maliye Bakanlığınca hazırlanacak Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı, mali yıl başından yetmiş beş gün önce Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacaktır.

7. Bütçe hazırlama ve uygulama sürecinde kamu idarelerinin inisiyatifini arttırmakta, kamu idarelerinin mali yönetim ve kontrol sistemi alanındaki görev, yetki ve sorumlulukları yeniden düzenlenmektedir.

Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bütçeleri içerisinde ödenek aktarma imkanı getirilmiştir. Buna göre merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, aktarma yapılacak tertipteki ödeneğin, yılı bütçe kanununda farklı bir oran belirlenmedikçe, yüzde beşine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarması yapabileceklerdir. Ayrıca, niteliği itibariyle mali yılla sınırlı tutulamayan iş ve hizmetler için ilgili kamu idaresinin en üst yöneticisinin onayıyla ertesi yıla geçen yüklenmelere girişilebilmesine imkan tanınmıştır. Kamu idarelerinin bütçe hazırlama ve uygulamaya ilişkin görevlerinin yanı sıra harcama öncesi mali kontrol yapma ve harcama sonrası iç denetimi gerçekleştirme görevlerini yerine getirmek üzere yeni bir yapılanmaya gitmeleri öngörülmüştür.

8. Kamu mali yönetiminde görev, yetki ve sorumlulukları yeniden belirlenmiş, yetki-sorumluluk dengesi yeniden kurulmuştur.

Mali yönetim alanında siyasi, idari ve mali sorumluluk birbirinden ayrılmıştır. Bu çerçevede, kamu idarelerinde mali iş ve hizmetler, kurulacak mali hizmetler birimi tarafından yapılacak, harcamanın yapılmasına harcama yetkilileri karar verecek, harcama kararları harcama öncesinde mali kontrol yetkilileri tarafından kontrol edilecek ve dönem

sonunda iç denetçiler tarafından denetlenecektir. Harcama yetkilileri, yaptıkları harcamaların mevzuata uygunluktan mali yönden; verimlilik, etkinlik ve tutumluluk ilkeleri çerçevesinde de yönetsel yönden sorumlu olacaktır.

9. Harcama sürecinde görev alan aktörler:

5018 sayılı Kanunla harcama sürecinde görev alan aktörler farklı görev ve fonksiyonlarla yeniden belirlenmiştir. Harcama sürecinde görev yapacak aktörleri görevleri itibariyle aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür.

Üst yönetici: Kamu idaresi bütçesinin sorumlusu üst yöneticidir. Bakanlıklarda müsteşar, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali, belediyelerde belediye başkanı üst yöneticidir. Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, idarenin stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve bu kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden bakana karşı, mahalli idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar.

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun mali yönetim ve kontrol alanında köklü değişiklikler getirmesi nedeniyle, diğer mevzuatın buna uyumlaştırılması, ikincil mevzuatın hazırlanması ve kamu idareleri ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin uyumunun sağlanması için bir geçiş dönemi öngörülmüştür. Geçiş dönemi 31.12.2007 tarihinde sona erecektir.

Harcama yetkilisi: Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin üst yöneticisi harcama yetkilisidir. Mevcut bütçe uygulamasında bu unvan hiyerarşik olarak genel müdür ve eşitine denk gelmektedir. Harcama yetkilisi harcama talimatı verir ve ödeme emrini imzalar. Harcama yetkilileri, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından sorumlu olacaktırlar.

Mali hizmetler birimi: Mali hizmetler birimi, kamu idaresinin bütçesini hazırlamak, izleyen iki yılın bütçe tahminlerini yapmak, bütçe kayıtlarını tutmak, ödenek gönderme belgelerini düzenlemek, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri derlemek ve raporlamak, harcama yapılması ve gelir toplanmasına ilişkin mali işlemleri yürütmek, kesin hesabı hazırlamak gibi görevleri gerçekleştirecektir.

Mali kontrol yetkilisi: Harcama kararlarını önceden kontrole tabi tutarak vize eder veya uygun görüş verir. Hangi karar ve işlemlerin vize veya uygun görüşe tabi tutulacağı maliye bakanlığınca belirlenecektir. Mali kontrol yetkilileri yaptıkları vize ve verdikleri uygun görüşlerden sorumlu olacaktırlar.

Gerçekleştirme görevlileri: Harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini yürütürler.

Muhasebe yetkilisi: Ödeme belgelerinde yetkililerin imzası, ilgili mevzuatında sayılan belgelerin tamam olması, maddi hata bulunup bulunmadığı ve hak sahibinin kimliği yönlerinden kontrol yapar, ödemeyi gerçekleştirir ve muhasebe kayıtlarını tutar.

9. Kamu mali yönetiminde mali saydamlığı sağlayacak düzenlemeler yapılmıştır.

Bu çerçevede,

-tüm gelir ve giderlerin bütçelerde yer alması,

-kanunda öngörülen bütçeler dışında bütçe yapılmaması,

-stratejik planlar, bütçeler, kamu hesapları ve mali istatistiklerin kamuoyuna açık olması,

-kamu idarelerinin kesin hesap ve faaliyet raporları düzenlemek suretiyle yetkili mercileri ve kamuoyunu bilgilendirmeleri

sağlanmıştır.

Hesap verme sorumluluğunun yerine getirilebilmesi için harcama yetkililerinin "birim faaliyet raporu", üst yöneticilerin "idare faaliyet raporu", İçişleri Bakanlığının mahalli idare faaliyet raporları hakkında "değerlendirme raporu", Maliye Bakanlığının "genel faaliyet raporu" düzenlemesi öngörülmüştür.

10. Halen harcama öncesinde Maliye Bakanlığı tarafından yapılmakta olan taahhüt ve sözleşme tasarılarının vize işlemi ile Sayıştay Başkanlığı tarafından yapılmakta olan vize ve tescil işlemleri kaldırılmaktadır.

Harcama öncesi kontrol görevinin kamu idarelerinin yönetim sorumluluğuna ait olduğu anlayışına paralel olarak Maliye Bakanlığı ve Sayıştay'ın harcama öncesinde yapılan vize ve tescil işlemlerine son verilmiştir. Bu suretle harcama öncesinde yapılan işlemler azaltılarak harcama süreci hızlandırılmaktadır.

11. Sayıştay denetiminin kapsamı genişletilmiştir.

Genel yönetim kapsamında yer alan tüm idareler Sayıştay denetimine tabi tutulmuştur.

12. Kamuda sürekli ve sistematik bir biçimde işleyen bir iç denetim sistemi kurulması amaçlanmıştır. Sürekli ve düzenli bir denetim yapılmasını sağlamak amacıyla, harcama sonrası iç denetimi gerçekleştirmek üzere, iç denetçilerin atanması öngörülmektedir. Maliye Bakanlığı bünyesinde kurulacak iç denetim koordinasyon kurulu tarafından da iç denetim standartları ve yöntemleri belirlenecek, iç denetçilerin koordinasyonu ve eğitimi sağlanacak, rehberlik hizmetleri sunulacaktır.

13. Bu Kanunla kamuda muhasebe birliği sağlanmaktadır.

Genel idare kapsamındaki tüm kamu idarelerinde aynı muhasebe sistemi kullanılacaktır. Bu çerçevede tüm hesapların konsolide edilebilmesine ve uluslararası karşılaştırmalar yapılabilmesine imkan tanınmaktadır.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin uygulayacağı muhasebe ve raporlama standartları, çerçeve hesap planı ve düzenleyecekleri raporların şekil, süre ve tür itibariyle tespiti maliye bakanlığı bünyesinde oluşturulacak bir kurul tarafından yapılacaktır.

Bütün mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve her muhasebe kaydının belgeye dayanması zorunludur. Kamu gelir ve

giderleri tahakkuk esasına göre, bütçe gelir ve giderleri nakit esasına göre muhasebeleştirilecektir.

14. Kamu maliyesine ilişkin mali istatistiklerin hazırlanması ve kamuoyuna sunulması öngörülmüştür. Buna göre, kamu maliyesine ilişkin olarak sağlıklı tahminler yapılması ve kararlar alınmasına yardımcı olmak üzere bütün kamu idarelerinin mali verileri bir bütünlük içerisinde sunulabilecektir. Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mali istatistikleri maliye bakanlığınca aylık olarak yayınlanacaktır. Merkezi yönetim kapsamı dışındaki kamu idareleri ise mali istatistiklerini hazırlayarak belirlenecek sürede Maliye Bakanlığına gönderecektir. Böylece genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait mali istatistikler Maliye Bakanlığınca derlenecektir.

15. Döner sermaye işletmeleri ve fonlar tasfiye edilmektedir.

Kanun kapsamındaki kamu idarelerinde kurulmuş bulunan döner sermaye işletmeleri ve fonlar 31.12.2007 tarihine kadar tasfiye edilecektir. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş bulunan döner sermaye işletmeleri ve fonların bütçeleri ilgili idarelerin bütçeleri içinde yer alacaktır.

16. Kanunun bazı hükümleri yayımı tarihinde, bazı hükümleri de 1.1.2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girmekle beraber, bu Kanunla öngörülen mali yönetim ve kontrol sistemi esas itibariyle 1.1.2005 tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu süre içinde kanunda öngörülen ikincil mevzuatın hazırlanması sağlanacaktır.

17. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun mali yönetim ve kontrol alanında köklü değişiklikler getirmesi nedeniyle, diğer mevzuatın buna uyumlaştırılması, ikincil mevzuatın hazırlanması ve kamu idareleri ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin uyumunun sağlanması için bir geçiş dönemi öngörülmüştür. Geçiş dönemi 31.12.2007 tarihinde sona erecektir.